

УДК 006.032

Слинько В.В.¹, Безсмертний В.Г.²

¹ старш. викл. ЗНТУ

² студ. гр. Т-414м ЗНТУ

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СЕРІЇ ISO 9000

Стандарти ISO (International Organization for Standardization) серії 9000 розроблені технічним комітетом ISO/ТК 176 в результаті узагальнення накопиченого національного досвіду різних країн щодо розробки, введення та функціонування систем якості.

Стандарти серії ISO 9000, прийняли більше ніж 90 країн світу як національні та застосовують до любых підприємств, в незалежності від їх розміру, форм власності та сфери діяльності.

Мета стандартів ISO 9000 – стабільність функціонування документованої системи управління якості підприємства-постачальника. Вихідна спрямованість стандартів серії ISO 9000 спрямована на стосунки між компаніями у форматі споживач/постачальник. З прийняттям у 2000 році нової версії стандартів ISO серії 9000 більшу увагу приділили здібностям організації задовольняти вимоги всіх зацікавлених сторін: власників, суспільства, споживачів, співробітників, постачальників.

Вони не стосуються якогось одного сектора промисловості чи економіки і являють собою настанови з управління якістю та загальні вимоги щодо забезпечення рівня якості, вибору і побудови елементів систем контролю якості. Вони містять опис елементів, котрі мають включати системи якості, а не порядок впровадження цих елементів організаціями. Вони не мають цілі створення однакових систем якості, бо різні організації мають різні потреби. Побудова та шляхи впровадження систем якості, безумовно, повинні враховувати конкретні цілі кожної окремої компанії та організації, продукцію, котра ними виготовляється, процеси, що при цьому застосовуються, а також конкретні умови та методи праці.

Стандарти ISO серії 9000 передбачають застосування систем якості у чотирьох ситуаціях: контракт між першою та другою сторонами (постачальник-споживач); сертифікація або реєстрація, що їх проводить третя (незалежна) сторона; отримання вказівок щодо управління якістю; затвердження або реєстрація, що їх проводить друга сторона.

Далі наводяться вказівки, що дозволяють організаціям та компаніям правильно обрати стандарт ISO серії 9000 та отримати корисну інформацію щодо впровадження систем якості.

ISO 9000:2000. Слід звертатися кожній організації, котра має наміри створити та впровадити систему якості. Збільшення глобальної конкуренції призводить до того, що споживач починає висувати все жорсткіші вимоги до якості. Для утримання конкурентоздатності та підтримки високих економічних показників, організаціям-постачальникам необхідно вводити все ефективніші та більш дієві системи. Цей стандарт надає пояснення основних понять у галузі якості та містить настанови щодо вибору та застосування стандартів ISO серії 9000 для цієї мети.

ISO 9001:1994. Звертатися і застосовувати його постачальнику слід у разі потреби довести свою здатність керувати процесом як проектування, так і виробництва продукції.

ISO 9004:2000. Слід звертатися всім організаціям, що мають наміри розробити та впровадити систему якості. Щоб відповідати своєму призначенню, організація має забезпечити керування технічними, адміністративними і людськими факторами, що впливають на якість продукції. Стандарт містить повний перелік елементів системи якості, що стосуються всіх етапів життєвого циклу продукції і відповідних заходів.

За роки, що пройшли з часу публікації, вони отримали широке визнання та розповсюдження, та більш ніж 50 країн світу прийняли їх за національні. Після розповсюдження почався процес їх широкого застосування при сертифікації систем якості.

В основу стандартів серії ISO 9000 закладена ідея, що якість продукції організації чи компанії формується на всіх етапах її виробництва, включаючи навіть такі допоміжні процеси, як управління персоналом чи інфраструктурою. У зв'язку з цим приймається гіпотеза, що якщо організація здійснює свою діяльність правильно, слідуючи визначеним правилам та принципам, то вона спроможна випускати якісну продукцію. В протилежному випадку таку спроможність гарантувати неможливо.

На теперішній час серія міжнародних стандартів, (особливо ISO 9001, що пройшов нову редакцію в 2005 році) незмінно визначає загальний курс, принципи, складові елементи загального процесу управління будь-якою організацією. Впровадження стандартів цієї серії надає купу організаційних, соціальних, економічних, рейтингових переваг для комерційної чи некомерційної організації. Показником цього є постійно зростаюча кількість підприємств, що прагнуть пройти сертифікацію на відповідність ISO 9001 та отримати Сертифікат якості.

Після отримання незалежності Україна проводить активну політику інтеграції в міжнародні та європейські структури, співпрацюючи також з країнами СНД. 01.01.93 р. Україну було прийнято в члени Міжнародної організації ISO, а 14.02.93 р. – в члени міжнародної електротехнічної комісії IEC, що дає їй право нарівні з іншими 90-а країнами брати участь у діяльності

більш ніж 1000 міжнародних робочих структур, технічних комітетів з стандартизації і використовувати в своїй роботі понад 12 тисяч міжнародних стандартів.